

สำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) แบ่งออกเป็น 1) นักศึกษาชาวลาวและชาวกัมพูชาทั้งหมดจำนวน 25 คน และ 2) การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือ ผู้บริหาร คณาจารย์และบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักศึกษาชาวลาวและชาวกัมพูชาของมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี จำนวน 5 คน รวมทั้งหมด 30 คน ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์โดยตรงแบบตัวต่อตัว (Face to Face) มีเครื่องบันทึกเสียงเป็นเครื่องมือในการบันทึกข้อมูลใช้เวลาในการสัมภาษณ์ ประมาณ 20-30 นาที/คน โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกนั้นจะใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) คือการใช้โครงคำถามร่วมกันแต่รายละเอียดของคำถามจะแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับประเด็นความน่าสนใจของแต่ละบุคคลแล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากการสัมภาษณ์มาจัดระบบเนื้อหาให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

สรุปผลการวิจัย

1. กระบวนการปรับตัวทางวัฒนธรรมของนักศึกษาชาวลาวและชาวกัมพูชาในมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ผลการศึกษาจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แนวคิดของ Berry และคณะ (1987) โดยแบ่งตามทิศทางของอัตลักษณ์ (Identity) พบว่า กระบวนการปรับตัวทางวัฒนธรรมของนักศึกษาชาวลาวมี 2 ลักษณะ คือ

1) การรักษาวัฒนธรรมของตน และมีการปรับรับวัฒนธรรมไทย (Bicultural Identity) จำนวน 12 คน (ร้อยละ 70.59) คือ พฤติกรรมการบริโภคซึ่งส่วนใหญ่จะเน้นการประกอบอาหารรับประทานเอง บางครั้งอาจซื้ออาหารสำเร็จรูป อาหารตามสั่งเหมือนชาวไทยบ้าง และชอบคบเพื่อนทั้งชาวไทยและชาวลาว

2) การคงอยู่กับวัฒนธรรมของตนสูง และปรับรับวัฒนธรรมไทยน้อย (Ethnic-Oriented Identity) จำนวน 5 คน (ร้อยละ 29.41) คือการแต่งกายที่นิยมแต่งกายเหมือนตอนอยู่ประเทศลาว กล่าวคือ ผู้หญิงชาวลาวจะนุ่งผ้าซิ่นตลอดเวลาเรียน เวลาทำงาน และติดต่อราชการ และการเสนอให้จัดหอพักสำหรับนักศึกษาชาวลาวโดยเฉพาะ

ส่วนกระบวนการปรับตัวทางวัฒนธรรมของนักศึกษาชาวกัมพูชา มี 3 ลักษณะ คือ

1) การรักษาวัฒนธรรมของตน และมีการปรับรับวัฒนธรรมไทยจำนวน 6 คน (ร้อยละ 75.00) คือการมองว่าวัฒนธรรมไทยและกัมพูชาไม่แตกต่างกันมากนัก และนักศึกษาชอบเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางมหาวิทยาลัยจัดขึ้น เพราะมีทั้งเพื่อนชาวไทยและชาวกัมพูชา

2) การคงอยู่กับวัฒนธรรมของตนสูง และปรับรับวัฒนธรรมไทยน้อย จำนวน 1 คน (ร้อยละ 12.50) คือ ชอบคบกับเพื่อนชาวกัมพูชาเท่านั้น เพราะสามารถสื่อสารได้อย่างมั่นใจมากกว่าสื่อสารกับเพื่อนชาวไทย

3) การไม่รู้สึกว่าตนเองเป็นสมาชิกของทั้งกลุ่มชาติพันธุ์ของตนเองและในระบบวัฒนธรรมใหม่ (Marginal Identity) จำนวน 1 คน (ร้อยละ 12.50) คือ ความรู้สึว่าการรักษาวัฒนธรรมของตนไว้หรือปรับให้เข้ากับวัฒนธรรมไทยนั้นไม่สำคัญสำหรับตนเอง

ส่วนระดับขั้นตอนในการปรับตัวตามแนวคิดเรื่อง การปรับตัวแบบ W-curve ของ Ting-Toomey (1999) จากการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามและการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างภาพรวมโดยส่วนใหญ่พบว่านักศึกษาชาวลาวจำนวน 5 คน (ร้อยละ 29.41) เมื่ออยู่เมืองไทยมาสักระยะหนึ่งรู้สึกปรับตัวได้เข้าที่เข้าทางมากขึ้น (Humorous Stage) โดยเฉพาะในเรื่องของการใช้ภาษาไทยทำให้นักศึกษาสื่อสารได้อย่างมั่นใจ และรู้สึกที่ประเทศไทยเป็นเสมือนบ้านของตนเอง (In-Sync Stage) ส่วนระดับขั้นตอนในการปรับตัวของนักศึกษาชาวกัมพูชา ภาพรวมโดยส่วนใหญ่พบว่านักศึกษาชาวกัมพูชา จำนวน 4 คน (ร้อยละ 50.00) เพิ่งเข้ามาอยู่ในประเทศไทยได้ไม่นาน จึงรู้สึกตื่นตาดังความแปลกใหม่ของสภาพแวดล้อมสถานการณ์ใหม่ๆ (Honeymoon Stage) ได้แก่ วัฒนธรรมผู้คนและการบริโภค

จากการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม สามารถสรุปภาพรวมด้านกระบวนการปรับตัวทางวัฒนธรรมของนักศึกษาชาวลาวและชาวกัมพูชาในมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี พบผลวิจัยตามตารางที่ 2